

gerningsøjeblikket altid bør kunne offentliggøres af politiet. Man kan f.eks. forestille sig, at der ved videoovervågning i en forretning er sket optagelse af en røver i gerningsøjeblikket. I en sådan situation er der ikke tvivl om, at fotografiet viser en person, der begår en lovovertrædelse, og det kunne derfor være nærliggende i alle tilfælde at tillade offentliggørelse af fotografiet. Fotografiet af den formodede gerningsmand kan imidlertid også være optaget på anden måde. Der kan f.eks. være tale om en amatørfotograf, der tilfældigt er kommet til at tage et fotografi af den formodede gerningsmand, da denne kommer ud fra forretningen, hvor et røveri har fundet sted. I sådanne tilfælde, hvor billedet ikke viser selve den kriminelle handling, er der ikke den samme sikkerhed for, at den afbillede person er gerningsmanden. Der kan derfor være større betænkelighed ved at tillade offentliggørelse af sådanne fotografier. Yderligere kan man forestille sig tilfælde, hvor det er tvivlsomt, om fotografiet viser en kriminel handling. Der kan f.eks. være tale om billeder fra en videoovervågning i en forretning, hvor man ser en person lægge en vare i lommen og ikke i indkøbsvognen, men hvor man ikke ser, om denne person forlader forretningen uden at betale for varen.

Da offentliggørelse af fotografier som nævnt ovenfor ofte vil kunne føre til, at en bredere kreds af personer vil kunne genkende og identificere den pågældende, og henset til den usikkerhed, der i nogle tilfælde kan være forbundet med, om fotografiet rent faktisk viser gerningsmanden til en forbrydelse, har udvalget valgt ikke at foreslå en særregel om offentliggørelse af fotografier optaget i gerningsøjeblikket.

5.1.2.2. Fremgangsmåden ved anvendelse af offentlige efterlysninger

Som anført i pkt. 5.1.1. ovenfor er anvendelsen af offentlige efterlysninger i dag ulovreguleret. Det er således politiet, der træffer afgørelse om foretagelse af efterlysninger. Udvalget finder, at kompetencen til at træffe afgørelse om offentliggørelse af signalement eller lignende vedrørende en formodet gerningsmand, hvis identitet ikke er politiet bekendt, fortsat skal tilkomme politiet. Udvalget lægger i den forbindelse vægt på, at der som oftest vil være tale om et indgreb af mindre alvorlig karakter, idet den personkreds, der vil kunne genkende den mistænkte, må formodes at være lille.

Udvalget foreslår på den baggrund, at afgørelse om offentliggørelse af signalement m.v. og fotografi træffes af politiet.

Ved afgørelsen af, hvem kompetencen skal tilkomme ved efterlysning af en mistænkt eller sigtet ved angivelse af navn eller lignende, har udvalget delt sig i et flertal og et mindretal.

Udvalgets flertal (6 medlemmer) foreslår, at kompetencen til at træffe afgørelse om efterlysning også i disse tilfælde skal tilkomme politiet. Flertallet finder, at politiet har de bedste forudsætninger for at udøve skønnet over, om offentlig efterlysning er et nødvendigt og hensigtsmæssigt efterforskningskridt.

Flertallet er enig i, at offentlig efterlysning er et indgreb af alvorlig karakter. Dette fremgår da også af den måde, hvorpå politiet hidtil har administreret kompetencen, idet offentlige efterlysninger i praksis anvendes forholdsvis sjældent. Flertallet bemærker herved, at offentlige efterlysninger har en tendens til at miste deres værdi som efterforskningsmiddel, såfremt de anvendes for ofte og for liberalt. Det er derfor også i politiets interesse, at offentlige efterlysninger kun anvendes, hvis det er påkrævet. Hvis politiet finder, at offentlig efterlysning er påkrævet, må det formodes, at retten kun yderst sjældent vil finde anledning til at tilsidesætte dette skøn.

Det er på den baggrund flertallets opfattelse, at en regel om, at retten skal godkende enhver offentlig efterlysning, forekommer unødvendig, idet den fornødne retslige kontrol er indeholdt i bestemmelsen i retsplejelovens § 746, stk. 1, hvorefter spørgsmål om lovligheden også af en offentlig efterlysning vil kunne indbringes særskilt for retten.

Flertallet foreslår på den baggrund, at afgørelse om efterlysning af en person, hvis identitet er politiet bekendt, gennem presse m.v., træffes af politiet.

Et mindretal i udvalget (3 medlemmer) foreslår, at kompetencen til at træffe afgørelse om offentlig efterlysning henlægges til retten. Mindretallet finder, at offentlig efterlysning er et så indgribende efterforskningskridt, at det kun bør kunne iværksættes under domstolskontrol. En sådan regel vil understrege indgrebets alvorlige karakter og vil alene i kraft af sin eksistens øve indflydelse på anvendelsen af indgrebet. Den efterfølgende retslige kontrol, der fremhæves af flertallet, vil eventuelt kunne tillægge den forurettede erstatning, men dette vil næppe altid kunne kompensere for skadevirkningen.

Mindretallet fremhæver, at betænkelighederne ved at indføre en regel om domstolskontrol mindskes, hvis der samtidig gennemføres en regel om, at politiet kan træffe beslutning om at foretage offentlig efterlysning, såfremt indgrebets øjemed ville forspildes, dersom retskendelse skulle afventes (*periculum in mora*).